

**NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSÉNEK**

161/2022. (X. 27.) számú

h a t á r o z a t a

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma 2021. évi szakmai
tevékenységéről szóló tájékoztató elfogadásáról**

A Közgyűlés

az előterjesztést megtárgyalta és a Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma 2021. évi szakmai tájékoztatóját elfogadja.

Dr. Kovács Ferenc
polgármester

k.m.f.

Dr. Szemán Sándor
címzetes főjegyző

Erről értesülnek:

- 1./ A Közgyűlés tagjai
- 2./ A címzetes főjegyző és a Polgármesteri Hivatal érintett belső szervezeti egységeinek vezetői
- 3./ A NYÍRKEF szakmai elnöke

Melléklet a 161/2022. (X.27.) számú határozathoz

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma
2021. évi szakmai tevékenységéről szóló tájékoztató**

**Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának
Kábítószerügyi Egyeztető Fóruma (NYÍRKEF)
2021. évi szakmai tevékenységéről szóló tájékoztatója**

1. Bevezetés

Az elmúlt két évben a Covid-19 vírus globális terjedése és a megelőzése érdekében tett intervenciók jelentősen felülírták a korábbi sémák szerint működő interperszonális kapcsolatokat, új helyzetet teremtettek a személyes részvételt igénylő szolgáltatások működésében. Online térbe kényszerültek a segítő folyamatok, amelyek hatékonysága bizonytalan volt. A szakemberek túlzott munkát végezve próbálták klienseiket tovább segíteni, de az igyekezetük ellenére is sokszor megszakadtak a terápiás- és prevenciók folyamatok.

Mivel rendezvényeket sem lehetett tartani, ezért a szakmai együttműködések területén a kezdeti megtorpanást követően egyre inkább elterjedtek a különböző platformokon tartott meetingek, konferenciák, viszont részben az eltérő technikai feltételek miatt ezekről bátran lehet állítani, hogy személytelen jelleget teremtett a kommunikációban.

A NYÍRKEF működésében is nyomot hagytak a kényszerű állapotok, a tagszervezetek kreativitását és erőforrásait lekötötték a saját szolgáltatásaik biztosítására irányuló törekvések. A közös terveket teljes mértékben felülírta a változás, amely 2020-ban volt a legjellemzőbb. A tendencia 2021. nyaratól javult, amikor már produktívabb munkavégzésre nyílt lehetőség.

A veszélyhelyzeti korlátozások miatt 2020-ban mindössze két említésre méltó esemény történt. Június 25-én került megrendezésre a 2020. évi Kábítószer-ellenes világnapi rendezvény a Mustárházban, ahol szűk körben, kerekasztal beszélgetés valósult meg. Az eseményen a pandémiás időszak alatt az ellátórendszerben tapasztalt változásokról, a kihívásokra adott kezdeti válaszokról, valamint a szolgáltatások online térbe történő költözésének lehetőségeiről esett szó.

Ezt követően a fórum az ELTE-PPK által szervezett, KEF-ek számára kialakított képzéshez csatlakozott, amely mellett, hogy reflektált a területen megfogalmazott szükségletekre, egyben kijelölt egyfajta középtávú fejlesztési irányt is a helyi szintű, drogügyi koordinatív funkciót ellátó testületek számára. A képzések egy

része online, egy alkalommal pedig személyes jelenléttel valósult meg. Az itt szerzett tapasztalatok alapján fogalmazódott meg az igény a 2021-es helyzetfeltárás és stratégiaalkotás megszervezésére.

A szakmai tájékoztatónkban a 2021. év eredményeit foglaljuk össze, amelyek a nehézségek ellenére jelentős előre lépéseket tartalmaznak, és alkalmasak arra, hogy irányt szabjanak az előttünk álló évekre.

2. A NYÍRKEF rövid bemutatása

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának Kábítószer Egyeztető Fóruma (továbbiakban NYÍRKEF) 2001. óta működő erőforrás-közösség, amely különböző szektorokat képviselő szervezetek elköteleződésén alapuló szakmaközi együttműködés.

2015-ben a helyi Kábítószer Egyeztető Fórum újjáalakult, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése a 81/2015.(IV.23.) számú határozatával jóváhagyta a Kábítószer Egyeztető Fórum Szervezeti és Működési Szabályzatát, amelynek értelmében a NYÍRKEF a Tisztelt Közgyűlés részére tájékoztatót készít az éves tevékenységeiről, eredményeiről, a városi droghelyzet alakulásáról.

Alapcélja szerint hozzájárul az önkormányzati döntések szakmai megalapozásához, a döntéselőkészítő folyamat nélkülözhetetlen résztvevőjeként. Helyzetértékelésre támaszkodva időközönként felülvizsgálja aktuális drogstratégiáját vagy újat készít. A szenvedélybetegségek elleni küzdelem helyi koordináló szerveként tevékenysége során figyelemmel kíséri az aktuális szakpolitikai iránymutatásokat, összehangolt szakmai feladatait a megelőzés, kezelés-ellátás, ártalomcsökkentés, kínálatcsökkentés területén specifikus munkacsoportokban végzi. A partneri kapcsolatok alapja a hatékony kommunikáció és az érdekmentes kooperáció, amely lehetővé teszi a párhuzamosságok kiszűrését.

3. Drogpolitikai keretek és a NYÍRKEF működése

3.1. Országos hálózat

A KEF-ek országos koordinációját a Nemzeti Népegészségügyi Központ, Népegészségügyi Stratégiai, Egészségfejlesztési és Egészségmonitorozási Főosztály, Drogmegelőzési Programok Osztálya végzi. A főosztály és az osztály közreműködik a szenvedélybetegségek megelőzésével és kezelésével kapcsolatos feladatok végrehajtásában, biztosítja a megvalósítás szakmai támogatását, koordinációs feladatokat végez, adatbázist működtet, részt vesz a drogpolitikai célú programok kidolgozásában, a hazai és uniós pályázatok szakmai előkészítésében, elősegíti a KEF-ek megalakulását, szakmailag támogatja folyamatos működésüket, elősegíti az országos hálózat koordinációját, ellátja a Kábítószerügyi Tanács működésével kapcsolatos titkársági feladatokat, és részt vesz a kábítószer probléma kezelésével kapcsolatos pályázatok szakmai

tartalmának kidolgozásában, továbbá javaslatokat fogalmaz meg és szakértői tevékenységet folytat az iskolai egészségfejlesztési programok minőségbiztosításának előmozdítása érdekében.

Korábban az egészségfejlesztés és kábítószer-megelőzés területén, a KEF-ek munkájának hatékonyabbá tételét, hatókörük kiterjesztését, az önkormányzat szerepének és felelősségvállalásának erősítését, továbbá a kormányhivatalokkal való együttműködés erősítését és jogi kereteinek kialakítását korábban a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013-2020 sz. 80/2013. (X. 16.) OGY határozat fogalmazta meg, szinkronban az EU-s szabályozással. A határozat megnevezte a beavatkozás színtereit és a feladatokat, amely elősegíti a KEF-ek helyi szerepvállalását és koordinációs tevékenységét és a mai napig meghatározza a működésüket.

Aktuális szakpolitikai sztenderdek testesít meg az „Egészséges Magyarország 2021-2027” címet viselő, az egészségügy átfogó megújítására irányuló, 2019–2030 közötti időszakra vonatkozó öt Nemzeti Egészségügyi Program. Ebbe tartozik a szenvedélybetegségek elkerülésére, kezelésére irányuló eleme a Nemzeti Mentális Egészségügyi Program is.

3.2. A NYÍRKEF feladatai

Kiemelt feladata a helyi, alulról jövő kezdeményezések támogatása, különös tekintettel a drogproblémák kialakulásának megfékezése, illetve hatékony kezelése érdekében. Koordinálja városunkban a káros szenvedélyek elleni egységes fellépést, megszervezi és összehangolja a stratégiai célokat szolgáló megelőző tevékenységeket. Szakszerű beavatkozást, illetve kezelés igénybevételének lehetőségét biztosítja a függőnek nem minősülő, de problémás kábítószer-használat jeleit mutató személyek számára, továbbá támogatja a családtagokat és a hozzátartozókat. Döntéseit, hosszú távú célkitűzéseit az érintett közösségek véleményének figyelembevételével, a kompetens szakmai szervezetek, szakemberek bevonásával, a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum szakmai egyetértésével hozza meg. Szakmai tevékenységét az összefogás, a komplexitás és az egészségfejlesztés területeire koncentrálja.

Az összefogás megvalósulása érdekében a NYÍRKEF fontos feladata, hogy a következő években erősítse és bővítse (pl. praxisközösségek, védőnők, óvodai- bölcsődei nevelők bevonása) a tagszervezetek számát és együttműködését. A szervezetek közötti kohézió érdekében segítse elő a minél hatékonyabb kommunikációt. A feladatok ellátása érdekében stratégiai jelentőséggel bír az önkormányzati koordináció megtartása és hatékonyságának javítása.

Komplexitás alatt a szolgáltatások sokszínűségét, a különböző ellátások közötti átjárhatóságot és a párhuzamosságok elkerülését kell érteni. Komplex megközelítésre van szükség a prevenció terén a megfelelő mennyiségű és minőségű programok kialakítására, valamint ezek értékelésére és átfogalmazására. Összetett a speciális igényű célcsoportokat (pl. hajléktalanok, szegregációval veszélyeztetett személyek,

gyermekvédelmi intézmények lakói) érintő kezelés-ellátás terület is, ahol folyamatos szükségletfelméréseket kell végezni a korai kezelésbevitel megkönnyítése érdekében.

Az interdiszciplináris egészségfejlesztés alkalmazása az élet minden területén pozitív változásokat eredményez. Holisztikus jellegéből fakadóan figyelembe veszi a különböző korosztályok sajátosságait, amely alapján eltérő preventív folyamatokat lehet kialakítani, és új már óvodai korosztályoknál el lehet kezdeni. Fontos szempont, hogy a megelőzésbe nem csak a gyermekeket, hanem egész családokat és a helyi közösségeket is be kell vonni. A legális és az illegális szerek vonatkozásában is a szükségletekre és igényekre reagáló preventív tevékenységet kell végezni, amelyek megfelelő alternatívát nyújtanak a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok, valamint családjaik számára.

A szenvedélybetegek részére nyújtott szolgáltatások területén megtalálható városunkban alacsonyküszöbű alapellátás és közösségi ellátás, szenvedélybetegek nappali ellátása, megyei szinten szenvedélybetegek otthona, átmeneti otthona és drogambulancia. Hiány tapasztalható viszont (megyei szinten) szenvedélybetegek számára kialakított rehabilitációs célú lakóotthon, rehabilitációs intézmény és támogatott lakhatás területén.

3.3. A NYÍRKEF felépítése

A NYÍRKEF működését a Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg. A NYÍRKEF legalább fél évente, de a végrehajtandó feladatok miatt - az elnök vagy a KEF tagok indítványára - ettől eltérő időpontokban ülésezik, melyet az elnök, távollétében a titkár hív össze. A két ülés között a folyamatos teendőket a NYÍRKEF szűkített, operatív vezető testülete végzi. A vezetői testület legalább negyedévente ülésezik.

A NYÍRKEF munkacsoport üléseken aktualitások és a tagszervezetek időszakos programjaik kerültek előtérbe, amelyeket a munkacsoportok véleményeztek, valamint ötletekkel, tanácsokkal segítették egymás munkáját.

A NYÍRKEF Operatív Vezetői Testület ülésein a munkacsoport vezetők beszámoltak a negyedéves munkákról, az elért eredményekről. A vezetői üléseken fogalmazódnak meg azok a stratégiai lépések, amelyeket aztán a munkacsoportok próbálnak kivitelezni. A vezetők nagy figyelmet fordítottak a munkacsoportok, tagszervezetek tevékenységeivel kapcsolatos párhuzamosságok kiküszöbölésére.

A KEF Operatív Vezető Testület szakmai- és társelnöke:

- Dr. Erdélyi Ágnes szakmai elnök
- Dr. Ulrich Attila társelnök, Nyíregyháza MJV alpolgármester

A KEF munkacsoportok és vezetői:

- Tullner Gabriella - Kezelés-ellátás munkacsoport vezető
- Szilágyi Pálné - Prevenációs munkacsoport vezető
- Gurbán Csaba - Kínálatcsökkentési munkacsoport vezető
- Lengyelne Pogácsás Mária - Közösségi Együtműködés munkacsoport vezető

A tagság nyitott, a szakterületen aktív, tevékeny szervezetekkel és szakemberekkel folyamatosan bővíthető.

4. Helyzetkép és stratégia alkotás

4.1. A helyzetfelmérés előzményei, indokai

A helyi KEF-ek feladata a drogügyekkel foglalkozó szervezetek, intézmények tevékenységének összehangolása, az elérhető szolgáltatások feltérképezése és szükség szerinti fejlesztése, illetve új szolgáltatások kialakítása. A NYÍRKEF 2015. óta végzett tevékenységének tapasztalatai, az elmúlt időszakban a fiatal korosztályt fokozottan érintő kihívások, a hazai szakpolitikában végbement változások alapján szükségessé vált a város új drogstratégiájának megalkotása, melynek első lépéseként az aktuális helyzet feltárására került sor.

A helyzetfeltárás és a kutatás eredményeikre épülő „Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának stratégiája a droprobléma visszaszorítása érdekében (2022-2025)” című dokumentum, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, mint Kedvezményezett megbízásából, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, mint Támogató és Lebonyolító szervezetek támogatásával, a KAB-KEF-20-0002 azonosítószámon nyilvántartásba vett, „Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok működési feltételeinek támogatása Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében” elnevezésű pályázat támogatásával készült.

A helyzetfeltárás a NYÍRKEF tagság aktív részvételével, kvalitatív és kvantitatív adatgyűjtési módszerekkel valósult meg 2021. tavaszán, amelynek két célja volt:

1. a Nyíregyházán élő és itt tanuló fiatalok drogismeretének kérdőíves felmérése, illetve a diákok drogokhoz, droghasználókhoz kapcsolódó attitűdjük megismerése,
2. a helyi kábítószerügyi fórumban is képviselt intézmények, szervezetek szakembereinek tapasztalatainak vizsgálata, véleményük fókuszcsoporthoz interjúkon keresztül történő megismerése.

A kutatás szakmai háttérét a Human-Net Alapítvány és szociológus szakemberek biztosították.

4.2. A kérdőíves felmérés eredményei és következtetések

A kutatási mintába összesen 30 osztály került, az online kérdőívre pedig összesen 722 fő válaszolt, amely a célcsoport létszámát tekintve reprezentatív mintát eredményezett. A kérdőíves adatfelvétel célcsoportja a Nyíregyházán működő iskolák 7., 9., 11. évfolyamaira járó diákjai függetlenül attól, hogy itt laknak, vagy csak iskolai éveiket töltik a megyeszékhelyen.

1. sz. táblázat: A mintába kerülő iskolák, osztályok

	Iskola	Mintába került osztály	Fenntartó
1.	Nyíregyházi Apáczai Csere János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola	7.	NYTK
2.	Nyíregyházi Arany János Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium Zelk Zoltán Angol és Német Kéttannyelvű Tagintézménye	7.	NYTK
3.	Nyíregyházi Bárczi Gusztáv Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény	9.	NYTK
4.	Nyíregyházi Bem József Általános Iskola Kazinczy Ferenc Tagintézménye	7.	NYTK
5.	Nyíregyházi Móricz Zsigmond Általános Iskola	7.	NYTK
6.	Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium	7. 9.	NYTK
7.	Nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium és Kollégium	11.	NYTK
8.	Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnázium	9. 11.	NYTK
9.	Nyíregyházi Vasvári Pál Gimnázium	9. 11.	NYTK
10.	Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium és Technikum	9.	NYTK

11.	Nyíregyházi RIDENS Gimnázium, Szakgimnázium, Szakiskola és Kollégium	9.	NYTK
12.	Szent Miklós Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	7.	E
13.	Szent Imre Katolikus Gimnázium, Általános Iskola, Kollégium, Óvoda és Alapfokú Művészeti Iskola	7. 9. 11.	E
14.	Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium	11.	E
15.	NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium	9.	ITM
16.	NYSZC Széchenyi István Technikum és Kollégium	9.	ITM
17.	NYSZC Bánki Donát Műszaki Technikum és Kollégium	11.	ITM
18.	NYSZC Bánki Donát Műszaki Technikum és Kollégium	11.	ITM
19.	NYSZC Vásárhelyi Pál Technikum	9.	ITM
20.	NYSZC Inczédy György Szakképző Iskola és Kollégium	9. 11.	ITM
21.	NYSZC Wesselényi Miklós Technikum és Kollégium	9. 11.	ITM
22.	Abigél Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Kollégium	9.	Egyéb
23.	Leonardo Média Akadémia Szakképző Iskola és Gimnázium	9.	Egyéb

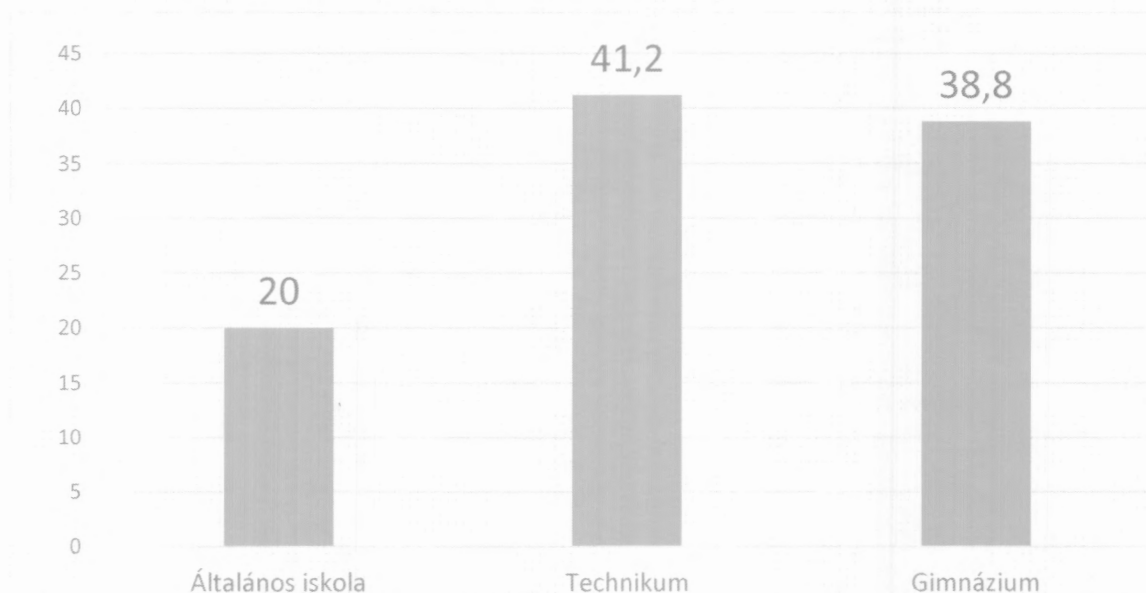
Forrás: Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához 2021. - kutatási anyag

A válaszadók többsége (56%) volt lány, 41%-uk technikumba, 39%-uk gimnáziumba, míg a legkisebb hányad, 20% általános iskolába járt a lekérdezés idején. A diákok közel fele nyíregyházi lakos, míg 39%-uk vidéki, ebből pedig 16% albérletben vagy kollégiumban lakott. A válaszadók legnagyobb része a szülőikkel egy háztartásban

él és 64%-nak legalább egy testvére van. A családok anyagi helyzetét a diákok többsége (58%) általánosnak ítélte meg, közel tizedük nagyon jómódúhoz sorolta családját.

A család támogató légkörét jellemzően pozitívan ítélték meg a válaszadók, a barátokkal való szoros kapcsolat nagyon fontos számukra. A pozitív érzetekre, a bizalom köreire érdemes a prevenciós programok tervezésekor figyelni kell, hiszen a szülők és a kortárs csoport bevonása, aktivizálása emelheti a prevenciós programok hatékonyságát.

1. ábra: A válaszadók megoszlása iskolatípusonként (%)

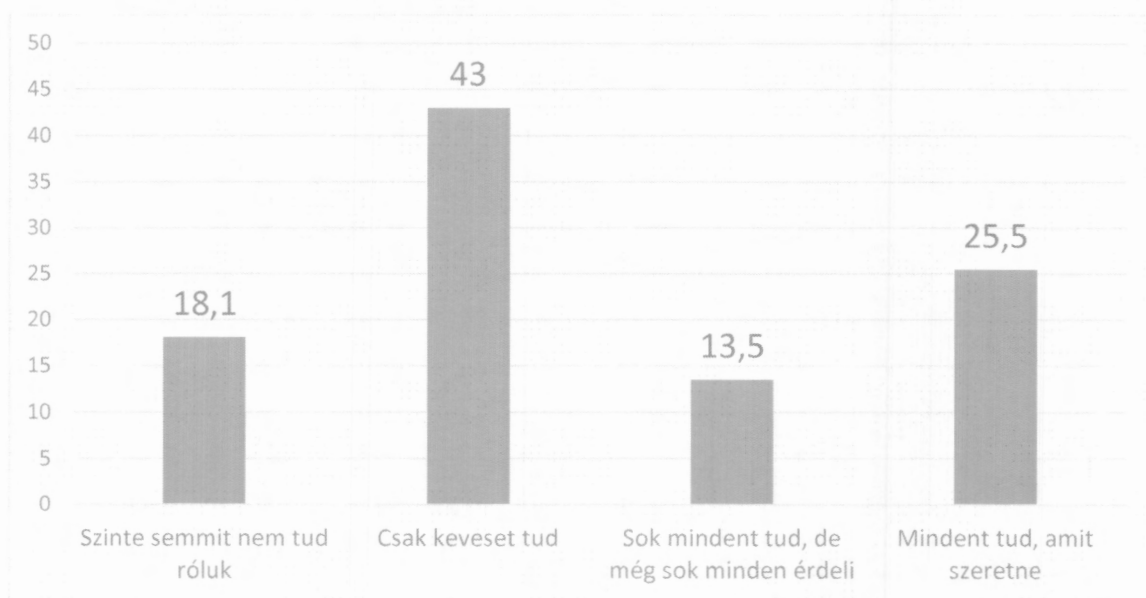
Forrás: Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához 2021. - kutatási anyag

Az alkoholfogyasztásra vonatkozó kérdéskörben a válaszadó fiatalok 70%-a mondta azt, hogy egyáltalán nem fogyaszt szeszesitalt, és mintegy 25%-uk tekinthető alkalmi fogyasztónak. Ezen rizikómagatartás esetében nem figyelhető meg szignifikáns eltérés sem a nemek, sem az iskolatípus esetében így megállapítható, hogy az alkoholfogyasztással kapcsolatos prevenciónak tehát érdemes nemtől és iskolatípustól függetlenül minden területen egységesen megjelenni.

Drogfogyasztás vonatkozásában a kitöltők 98%-a mondta, hogy még soha nem fogyasztott kábítószer, vagyis ezek szerint a bevont fiatalokra nem jellemző a szerhasználat. Figyelemfelkeltő adat azonban, hogy egy másik kérdés kapcsán 14%-uk mégis lehetségesnek tartja, hogy egyszer majd kipróbáljon valamilyen drogot. Ezekre az esetekre koncentráltan kell odafigyelni és kideríteni, hogy milyen tényezők állhatnak a háttérben, amelyek arra tolják a fiatalokat, hogy káros szereket próbáljanak ki.

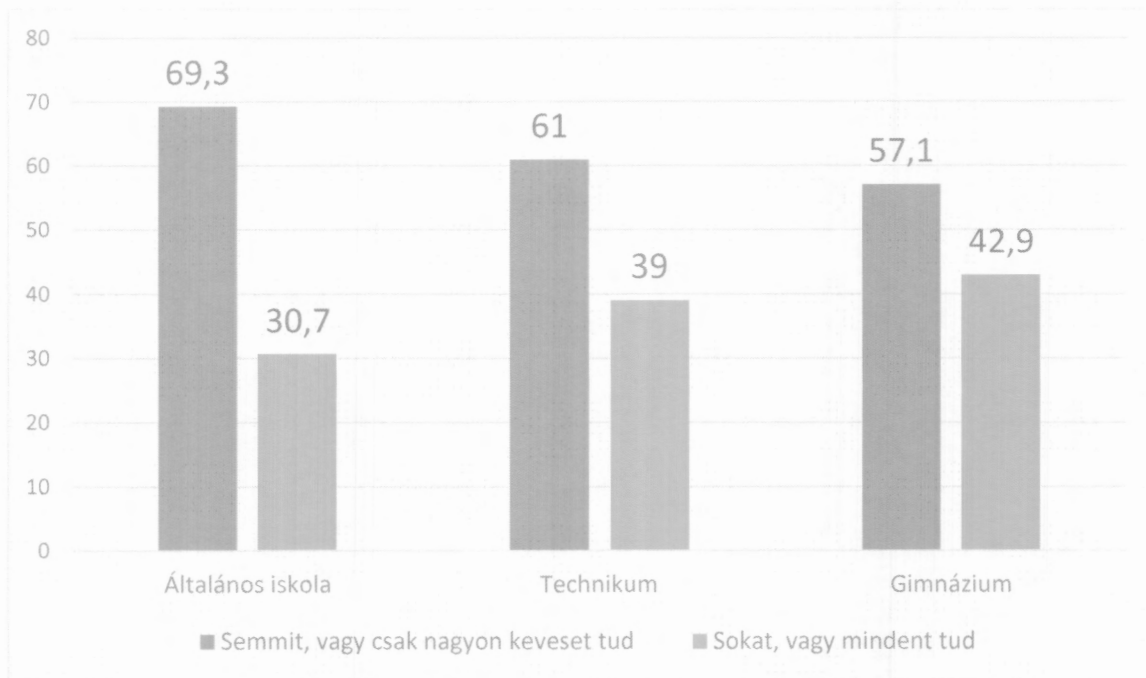
A drogokkal kapcsolatos ismereteikről a többség úgy véli, hogy szinte semmit, vagy csak nagyon keveset tud. Ez leginkább a legfiatalabb korosztályra jellemző és inkább a lányokra. A gimnáziumba járók között voltak a legmagasabb a biztos tudással rendelkezők aránya. A válaszokból az is kiderül, hogy a szintetikus kannabionidok, a marihuana és a gyógyszer alkohollal való fogyasztása az, amelyek leginkább szóba kerülnek a szerfogyasztás kapcsán.

2. ábra: A drogokkal kapcsolatos ismeretek (%)

Forrás: Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához 2021. - kutatási anyag

3. ábra: A drogokkal kapcsolatos ismeretek az iskolatípus függvényében (%)

Forrás: Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához 2021. - kutatási anyag

A károsnak mondható szenvedélyek közül leginkább az energitalok fogyasztását vállalták be a fiatalok, 50%-uk fogyaszt valamilyen gyakorisággal energitalt. Az ezzel kapcsolatos magasabb értékek azt is jelezhetik, hogy a fiatalok ezt nem tekintik káros szokásnak, jobban vállalhatóknak gondolhatják. A prevenciósz foglalkozásokon célzottan érdemes ezzel a témával foglalkozni.

4. ábra: Energiitalok fogyasztása (%)

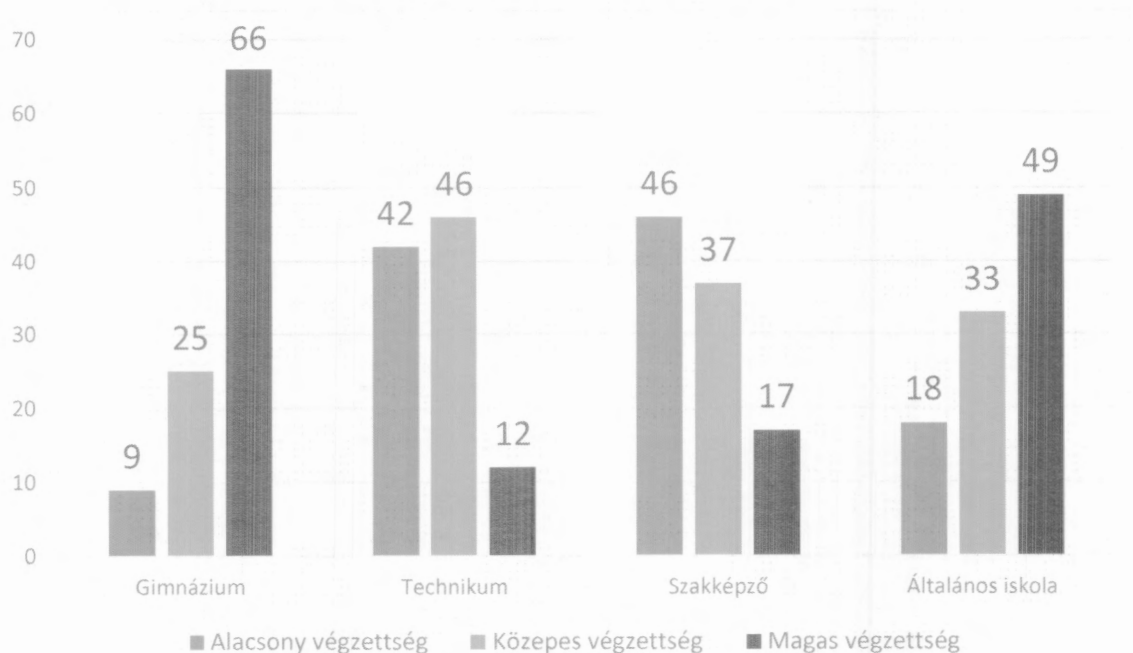
Forrás: Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához 2021. - kutatási anyag

A kutatás eredményeinkből kiderült, hogy a dohánytermékek- és az alkohol fogyasztás erős társadalmi beágyazódása miatt egyenes arányosság figyelhető meg a felmért csoportokban, vagyis minél többen dohányoznak vagy isznak a fiatal baráti körében, annál inkább jellemző a válaszdóra a gyakoribb, vagy esetleg napi szintű fogyasztás.

A prevenciós programoknak nagyon fontos kiemelten foglalkozni a társas kapcsolatok szerepével a fiatalok életében és az adatok alátámasztják a kortárs segítők képzésének és a segítő tevékenységbe való aktív bevonásuknak a szorgalmazását is. Azaz, nem elegendő képezni a kortárssegítőket, nyilvánvalóvá kell tenni szerepüket, be kell vonni a foglalkozásokba őket, láthatóvá kell tenni tevékenységüket a fiatalok körében és a szülők körében is.

A lány válaszdók a barátok segítő szerepét ítélik meg aktívabbnak, míg a fiúk esetében a családnak van kiemelkedő szerepe a fiatalok érzelmi támogatásában. A szülők iskolai végzettsége, azaz kulturális tőkéje fontos mutató volt, hiszen minél magasabban iskolázott családban él a fiatal, annál inkább úgy véli, hogy a családi segítség és a családtagokkal történő beszélgetés reális lehetőség. Ezeket a szempontokat is figyelembe kell venni a prevenciós programok tervezésénél.

5. ábra: A szülők iskolai végzettsége iskolatípusonként (%)

Forrás: Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához 2021. - kutatási anyag

Mivel a kutatás idején a pandémiás intézkedések még érvényben voltak, így a fiatalok hónapok óta online oktatás keretében végezték iskolai feladataikat. Ez természetesen rányomta bélyegét a közösségi életük szervezésére. A kutatás kitért a szabadidős szokásaik jellemzőire, mindezt két kérdéssor formájában, elsőként a pandémia előtti időszakra vonatkozóan, másodikként a járványidőszak idejét illetően. Nemcsak az egyes tevékenységeket mérték fel, hanem azok gyakoriságát is.

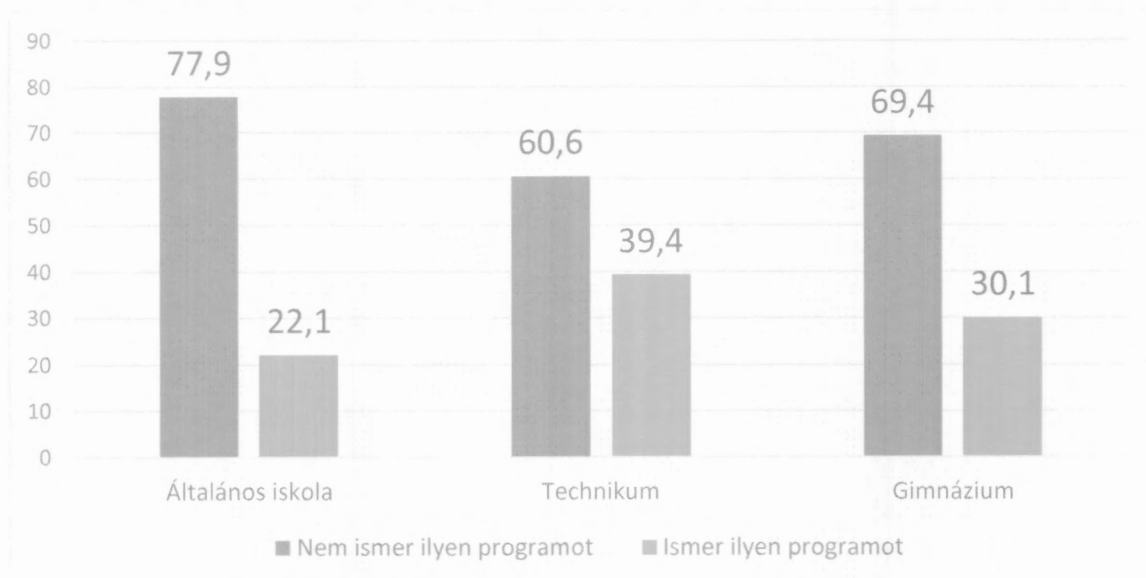
A diákok televízió nézési szokásai nem változtak jelentősen, viszont az internet kikapcsolódásra, szórakozásra történő használata 86 %-ról 92,4 %-ra nőtt. Ez alapján kijelenthető, hogy az internetes tartalmak fogyasztása vált a fiatalok általános szabadidős tevékenységgé. A közösségi média használata esetében a növekedés mértéke kisebb volt, a pandémia előtt a tanulók 81 %-a volt aktív, napi szintű felhasználó, ez az arány 86 %-ra nőtt az elmúlt időszakban. Ezzel párhuzamosan a személyes találkozások, együttlétek gyakorisága természetesen lecsökkent. Pandémia előtt a megkérdezettek fele találkozott minden nap barátaival, majd ezt követően ez az arány lecsökkent 10 % körülire.

A sport vonatkozásában pandémia előtt a napi mozgás, rendszeres testmozgás mindenkire jellemző volt, míg vírushelyzet alatt már 16 %-uk nyilatkozott úgy, hogy egyáltalán nem sportolt, nem mozgott az elmúlt hónapokban. Hasonló módon nőtt azoknak az aránya is, akik az elmúlt időszakban egyáltalán nem kirándultak sehová. A pandémiát megelőzően mindössze 7,8 %-uk jelezte, hogy soha nem kirándul. A karantén időszakában ez az arány 31 %-ra nőtt.

Jelentős mértékben nőtt viszont azok aránya, akik napi szinten „csak úgy elvannak” otthon. Bár ez az arány már a vírushelyzet előtt is relatíve magas volt (44,5 %), a karanténidőszakra ez már 69 %-ra nőtt.

A kutatás eredményeiből megállapítható, hogy rizikómagatartással a leginkább veszélyeztetettek a fiúk és a kevésbé jó tanulmányi eredménnyel rendelkezők. Nagyon fontos eredmény, hogy gyakoribb a szerfogyasztás a naponta bejárók és a kollégiumban, albérletben élő diákok között. A prevenció programokat tehát ezeken a színtereken még erőteljesebbé, hatékonyabbá szükséges tenni. Ezzel kapcsolatban fontos megemlíteni, hogy a diákok kétharmada úgy nyilatkozott, hogy nem ismer prevenció programokat.

6. ábra: A dohányzással, alkohol vagy drogfogyasztással kapcsolatos programok ismerete (%)

Forrás: Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához 2021. - kutatási anyag

A karanténidőszak jelentős mentális terhet rótt a társadalom minden tagjára, de jól látható, hogy a fiatalok körében jelentős elmozdulás történt az online tér felé, ezzel kiváltva a személyes kapcsolataikat. Az izoláció különböző szorongásformákat generált, amelyek a rizikómagatartások kialakulásának esélyét növeli a populációban. Itt meg kell jegyezni, hogy a NYÍRKEF-nek a jövőben a szerhasználat okozta addikciók elkerülésén kívül a viselkedésfüggőségeket is vizsgálnia kell, a meglévő kompetenciáit pedig fejleszteni szükséges.

4.3. A fókuszcsoportos interjúk megállapításai

A fókuszcsoportos interjúk munkacsoportok szerint és meghatározott téma mentén szerveződtek. Az üléseket a módszert jól ismerő szakemberek vezették, a legfőbb megállapítások a következők voltak:

Közösségi munkacsoport, téma: elköteleződés, közös munka.

A fókuszcsoportban résztvevő szakemberek számára a NYÍRKEF kapcsolati tőkét jelent, mert az együttműködés során erőforrást jelentenek egymás számára. A munkacsoport tevékenységét a pandémia megnehezítette, az online térbe került kommunikációt nem tartják megfelelőnek. Ez idő alatt elsősorban online kiadványokat készítettek, de ezek hatékonyságát nem tudták mérni. A munkacsoport a beszélgetés

során három fő területen fogalmazott meg javaslatokat: 1) szakemberek képzése 2) tevékenységek hatékonyabb kommunikálása 3) NYÍRKEF, mint hálózat fejlesztése.

A fókuszcsoportban jelenlévők szerint nagyon fontos, hogy a szülők, a pedagógus és a szakemberek együttműködjenek a kábítószer visszaszorítása, megelőzése érdekében. Lényeges megjegyzés, hogy a legtöbb bejelentés azoktól a szülőktől érkezik, akik nem érintettek, hanem inkább féltik a gyerekeiket. Tapasztalat, hogy a szülők nyitottak a nekik szóló edukációs programoknak.

Kínálatcsökkentési munkacsoport, téma: a drogjelenség jogi-igazgatási oldalának áttekintése, kínálatcsökkentési beavatkozások hatékonysága, problémák és nehézségek feltárása.

A résztvevő szakemberek szerint a kereslet és a kínálat szorosan és elválaszthatatlanul összefonódik, sajnos ebben Nyíregyháza sem kivétel. Jellemző, hogy viszonylag könnyen lehet városunkban is kábítószerrel szerezni. Az egyén társadalmi helyzete fontos mutatója annak, hogy milyen szert használ és az hogyan jelenik meg a mindennapokban, például míg az ún. menedzserdrogok használata látenciában marad, addig a „telepi” drogozás jobban szem előtt van.

A kábítószerhasználat visszaszorítása érdekében nagyon fontos lenne elérni a potenciális fogyasztókat, mivel ezek a fiatalok (és a szüleik is, sok esetben az iskola is) úgy vélik, hogy saját érdekük a probléma leplezése. Sem a szakemberek nem érik el a fiatalokat, sem a fiatalok nem érik el a szakembereket, hiszen a szülő vagy fiatal nem meri felkeresni a szakembert, mert fél a büntetéstől. Leginkább a média és a kortárscsoport „felvilágosító” tevékenységére támaszkodnak, amely nem elegendő és sokszor hamis információkat hordoz.

A területen dolgozó szakemberek szerint pozitív változás, hogy az oktatási intézményekbe integrálódott az óvodai- és iskolai szociális segítő tevékenység, bár a bizalom kiépítése hosszabb időt vesz igénybe.

Prevenációs munkacsoport, téma: az iskola, a pedagógusok és az ifjúságsegítők feladatai a megelőzés területén. Hogyan értékelik az eddig megvalósított munkát a prevenció területén, mennyiben tudnak megfelelni a növekvő elvárásoknak?

A munkacsoportban szervezett beszélgetésen legnagyobb veszélyként a prevencióval szembeni érdektelenség említették. A karanténidőszak természetesen gátló tényezőként hatott mind a szülők, mind a gyermekek elérésében, ezáltal az aktív részvétel hiánya korlátot szabott a folyamatos megelőző programok levezetéséhez. Az érdektelenség pandémiától függetlenül is érzékelhető, ezért élménypedagógiai- és tréningmódszerek beépítésére tettek javaslatot a résztvevők. Tapasztalatok szerint ugyanis a tréning elemekkel színesített prevenációs alkalmak nagyobb fokú részvételt eredményezhetnek, mint a passzív módon, csupán egy tanóra keretében hallható előadások. Az ilyen tréningek megszervezése a gyermekek

iskolai- és iskolaidőn túli elfoglaltságok ismeretében viszont nem könnyű feladat, és nem igazolja az érdektelenség csökkentését sem.

A szakemberek véleménye szerint a felvilágosító programok fókuszát át kellene helyezni a miértekre, rá kell világítani okokra, hogy miért kezd el valaki kábítószerrel használni. Nem a szerhasználtról való tudás a probléma, hanem az, hogy a mögöttes tartalmakról nem esik elég szó. Kiemelték a kortársak példamutatását, mert a kérdőíves kutatás is igazolta, hogy nem mindegy egy fiatal milyen társaságba kerül. A kínálatcsökkentésben résztvevő szervezetek részéről a prevenció során fontos, hogy ne csak az elrettentés és a következmények ismertetése kerüljenek előtérbe.

A fókuszcsoporthoz beszélgetésbe egy diákot is bevontak, akinek meglátásai elgondolkodtatták a szakembereket. Véleménye szerint fel kell tárnai a fiatalok igényeit, mert tudatmódosítóknál a teljes kikapcsolódást keresik. A fiatalok nagyon le vannak terhelve, sokszor még a szabadidős elfoglaltságok is inkább okoznak frusztrációt, mint pozitív élményt. Kiemelte, hogy a fiatalok sokszor csak üres elvárásokat támasztanak, de célokat, tartalmat nem tudnak megfogalmazni pl. egy prevenció programmal kapcsolatban.

Közös igényként jelent meg az óvodás korúaknak szánt prevenció folyamatok elindítása, hiszen a szocializáció során gyerekekben kisgyermekkorától kezdődve rögzülnek azok az értékek, amelyeket később kortárscsoportjukban is előtérbe helyeznek. Véleményük szerint a KEF szervezet alkalmas jó gyakorlatok átadására, a közös tanulásra, a prevenció fejlesztésére.

Kezelés-ellátás munkacsoport, téma: az ellátórendszer minőségi sajátosságai, a kapacitásokból adódó problémák és lehetőségek. A problémák kezelésére irányuló szakmai álláspontok és javaslatok megismerése.

A kezelés-ellátás, rehabilitáció munkacsoport tagjai egyetértettek abban, hogy a szolgáltatás kínálat, a hozzáférés biztosítása és a szakember ellátottság kielégítőnek mondható városunkban. Azonban rámutattak, hogy a 16 év alatti szerhasználattal érintett fiatalok ellátása nem csak helyi szinten, de országos viszonylatban sem megoldott.

A kezelés-ellátásba került személyek közel fele szegregált környezetből kerül ki, de a fekvőbeteg ellátás esetében is nagy számban fordulnak elő a mélyszegénységben élők köréből kliensek. Sokszor előfordul, hogy a hajléktalanok a kórházi ellátással próbálják meg áthidalni a nehezebb időszakukat.

A kiskorúak szakellátásának hiányán túl nagy jelentőséggel bírnak a speciális közösségek, szubkultúrák szükségleteihez igazodó szolgáltatások fejlesztése, a női szerfogyasztók feltérképezése és célzott kezelésük. A táplálkozás-, játék-, szexualitás- és munka addikciók kezelése pedig speciális beavatkozást igényel. A kezelés-ellátás területén nyújtott szolgáltatásokat hatékonyan egészítheti ki a hozzátartozói csoportok létrehozása, amelynek több szervezet is teret adhat.

Összecseng a korábbiakkal, hogy a társadalmi státusz meghatározza a szerhasználat okát és típusát is, vagyis egészen más miatt kezd el szerhasználóvá válni egy jómódú családból származó fiatal, mint a szegregátumban élő. Míg az előbbit a szülők érzelmi elhanyagolása vagy a túlzott iskolai elvárások, az utóbbit az élet érzékelt kilátástalansága nyomja a kábítószer felé.

Kezelés-ellátás alternatív szegmense az önszorgító csoportok, közösségek megismerése, támogatása, amely szakmai és infrastrukturális segítséget is jelenthet. Jelentős igény mutatkozik szakemberek körében a továbbképzések biztosítására, a rendszeres esetmegbeszélések és szupervízió szervezésére.

A szakmaközi kapcsolatok fejlesztése szükséges, viszont a Drogambulancia jó példával szolgál, hiszen a hatóságokkal való erős kapcsolata miatt gyakorlatilag folyamatos, stabil kliens körrel bírnak.

4.4. Városi stratégia

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése, Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának a drogprobléma visszaszorítása érdekében (2022 - 2025) készített stratégiájának elfogadásáról szóló 175/2021.(XI.18.) számú határozatával fogadta el az iránymutató dokumentumot.

A stratégiában az előzőekben bemutatott kutatási tapasztalatok és eredmények kerültek bemutatásra, valamint a szakemberek 3 éves időtartamra szóló cselekvési tervet dolgoztak ki. Az abban szereplő célok és feladatok megvalósítása lehetővé teszi, hogy a kábítószer-fogyasztás és mentálhigiénés problémák terén kedvező folyamatok induljanak el.

2. számú táblázat: prevenció cselekvési terv

Prevenció		
	célok és feladatok	felelős
Rövid távú célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Közösségi terek fenntartása, bővítése. 2. Iskolai prevenciók munka folytatása. 3. Médiatartalmak és a kortárs csoportok részéről érkező káros attitűdök mérése, vizsgálata. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata 2. KEF munkacsoportok 3. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok
Közép távú célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kortárssegítő képzés módszertanának kidolgozása. 2. Óvodai és iskolai szociális segítők szakmai ismeretei bővüljenek. 3. Szülőképzések 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok 2. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, Nyíregyházi Család- és Gyermekegészségügyi Központ

		3. KEF munkacsoportok
Hosszú távú célok	1. A nyíregyházi ifjúság egészségtudatos magatartása és mentálhigiénés állapota javuljon.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok
Rövid távú feladatok	<p>1. Alacsonyküszöbű, ártalomcsökkentő program, a „Sztelenül” program tovább működtetése, a szülők bevonása.</p> <p>2. Egészségfejlesztési Iroda Nyíregyházi Járás, életmódváltó programsorozatának, „Függetlenül” és „Konfliktuskezelés” című prevenció programjainak folytatása.</p> <p>3. Közösségi terek szolgáltatásainak bővítése.</p> <p>4. DADA és Ellenszer programok</p> <p>5. Médiatartalmak és a kortárs csoportok részéről érkező káros attitűdök mérésére kutatás.</p> <p>6. A szülők részére tájékoztatás, tanácsadás a gyermeknevelési feladatokról, veszélyekről, stb.)</p>	<p>1. Talentum Alapítvány</p> <p>2. Egészségfejlesztési Iroda Nyíregyházi Járás</p> <p>3. Közösségi teret működtető, KEF munkacsoportok</p> <p>4. Nyíregyházi Rendőrkapitányság és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság</p> <p>5. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok</p> <p>6. KEF munkacsoportok, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, Egészségügyi Alapellátási Igazgatóság terület-iskolai védőnői hálózata</p>
Közép távú feladatok	<p>1. „Élő Könyvtár” adatbázis kialakítása és program szervezése.</p> <p>2. Okosdoboz alkalmazás: kisfilmek, rövidfilmek készítése, melyek a szakemberek, pedagógusok által felhasználhatók.</p> <p>3. Kortárssegítő képzés megvalósítása. Az iskolai drogprevenció programokban kortárs segítők alkalmazása.</p> <p>4. A prevenció valamennyi viselkedési addikció formájára (pl.: játék, Internet és számítógépfüggőség, kényszerbetegségek, stb.) terjedjen ki.</p> <p>5. Óvodai és iskolai szociális segítők tréningezése, képzése.</p> <p>6. Iskolai interaktív programok (pl. amelyekben vitázni kell), magatartási és életvezetési készségeket fejlesztő programok megvalósítása:</p> <p>Tréningek ellenállási készségek fejlesztésére, tudásátadás, kortárs programok, szociális készségek fejlesztése.</p>	<p>1. KEF munkacsoportok</p> <p>2. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ, média</p> <p>3. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok</p> <p>4. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok</p> <p>5. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ</p> <p>6. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok</p>

Hosszú távú feladatok	1. A prevenciós programok aktualizálása, bővítése, folyamatos működtetése, valamint az eredmények hatásvizsgálata.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok
------------------------------	--	--

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának stratégiája a drogprobléma visszaszorítása érdekében 2022 – 2025.

3. számú táblázat: kínálatcsökkentési cselekvési terv

Kínálatcsökkentés		
célok és feladatok		felelős
Rövid távú célok	1. A polgárőrség és a közterület felügyelet aktívabban kapcsolódjon be az információáramlásba.	1. KEF munkacsoport
Közép távú célok	1. Szélesebb körű kapcsolatok építése a rendőrség, az ügyészség, a pátfogói felügyelet, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakemberei és iskolai szociális munkások között.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok, Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központ
Hosszú távú célok	1. A rendőrség, a polgárőrség és a közterület felügyelet együttműködésében problémakezelési rendszer működtetése.	1. KEF munkacsoport
Rövid távú feladatok	1. Jelzés alapján rendszeres jelenlét szervezése az iskolák környékén. 2. Szabadidős színterek, szórakozóhelyek környékének fokozottabb ellenőrzése. 3. Drogprevenciós összekötő tisztek elérhetőségének feltüntetése a köznevelési és felsőoktatási intézmények honlapján.	1. KEF munkacsoport 2. KEF munkacsoport 3. KEF munkacsoport
Közép távú feladatok	1. Kapcsolati rendszer kiépítése a szórakozóhelyek üzemeltetőivel és a biztonsági szolgálatot ellátó cégekkel és ezen belül a biztonsági őrökkel. 2. Utcai megkereső programok indítása, működtetése. 3. Érzékenyítő és mentálhigiénés képzés szervezése polgárőrök, rendőrök és a közterület felügyelők számára.	1. KEF munkacsoport 2. KEF munkacsoport 3. Nyíregyháza MJV Önkormányzata
Hosszú távú feladatok	1. Bűnmegelőzési programok folyamatos megvalósítása, a potenciális elosztóhelyek feltérképezése, fokozott jelenlét biztosítása.	1. KEF munkacsoport

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának stratégiája a drogprobléma visszaszorítása érdekében 2022 – 2025.

4. számú táblázat: kezelés-ellátási cselekvési terv

Kezelés, ellátás		
célok és feladatok		felelős
Rövid távú célok	1. A kezelés és ellátás területén dolgozó szakembereknek, valamint az általános egészségügyi vagy szociális intézményeknél dolgozó, a kábítószerekkel kapcsolatos problémákkal foglalkozó munkatársaknak szóló képzések kidolgozása és megvalósítása.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoport
Közép távú célok	1. A már működő ártalomcsökkentő programok hatékonyságának növelése, bővítése.	1. KEF munkacsoport
Hosszú távú célok	1. Új szolgáltatások bevezetése. 2. Új szereplők bevonása az egészségügy területéről.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoport
Rövid távú feladatok	1. Túcserre program hatékonyabb működtetése. 2. A drogambulancia és a kórház gyermekpszichiátriai részlege közötti együttműködés kialakítása.	1. KEF munkacsoport 2. KEF munkacsoport
Közép távú feladatok	1. Háziorvosi praxisközösségekkel és egyéb egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolat kialakítása. 2. Öngyógyító csoportok létrehozásának segítése.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoport 2. KEF munkacsoport
Hosszú távú feladatok	1. Új szolgáltatásként szülői csoportok létrehozása, hosszú távú rehabilitáció megszervezése, működtetése.	1. KEF munkacsoport

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának stratégiája a droprobléma visszaszorítása érdekében 2022 – 2025.

5. számú táblázat: kínálatcsökkentési cselekvési terv

Közösség, együttműködés		
célok és feladatok		Felelős
Rövid távú célok	1. A tagok közötti információ áramlás javítása, a szakmai kapcsolatok elmélyítése. Új partnerek bevonása. 2. A szakmai ismeretek bővítése, jó gyakorlatok bemutatása, átadása. 3. A szülők képviselőinek biztosítása a KEF-ben.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoport 2. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoport 3. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, Köznevelési intézmények fenntartói,
Közép távú célok	1. Hosszú távon javuljon és működjön a közösségi együttműködés és partnerség.	1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoport

Hosszú távú célok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A működés anyagi feltételeinek folyamatos biztosítása. 2. Váljon érzékenyvé a helyi társadalom a drogprobléma kezelése iránt. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata 2. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok, média szakemberei
Rövid távú feladatok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tematizált beszélgetések a szakemberek között. 2. A KEF tagság bővítése (védőnők, óvodapedagógusok, polgárőrök, stb.) bevonása. 3. Helyi médiával való rendszeres kapcsolat kialakítása. 4. Szakmai konferenciák szervezése éves szinten. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok 2. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok 3. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok 4. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok
Közép távú feladatok	<ol style="list-style-type: none"> 1. Más KEF-ekkel történő együttműködés kialakítása, kapcsolatok erősítése (rendszeres megyei szintű KEF ülések szervezése). 2. Rendszeresen jelenjenek meg a drogprevencióval, szenvedélybetegségekkel, egészségneveléssel kapcsolatos tartalmak (pl.: felvilágosító cikkek, műsorok készítése). 3. www.kef.hu oldal kezelése. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok 2. Nyíregyháza MJV Önkormányzata, KEF munkacsoportok 3. Nyíregyháza MJV Önkormányzata
Hosszú távú feladatok	<ol style="list-style-type: none"> 1. A KEF működésének pénzügyi feltételeit az Önkormányzat éves költségvetésében és pályázatok útján biztosítja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nyíregyháza MJV Önkormányzata

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának stratégiája a drogprobléma visszaszorítása érdekében 2022 – 2025.

A NYÍRKEF tagjai a 2022. január 01-től érvényes drogstratégiát elfogadták, a munkacsoportok pedig a stratégia szellemében készítik el soron következő munkaterveiket.

5. Programok, események

5.1. Pályázati programok

A pandémia miatt bevezetett korlátozások a futó projektek időkereteinek módosítását okozták, valamint időben eltolódtak az új pályázati felhívások, valamint az elbírálási folyamatok is lelassultak.

A korábban bemutatott kutatás, és a 2022-2025. évekre vonatkozó városi stratégia a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat KAB-KEF-20-0002 azonosítószámán nyilvántartásba vett, „Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok működési feltételeinek támogatása Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyében” elnevezésű pályázat támogatásával készültek. A NYÍRKEF 800.000 Ft.- támogatást nyert a megvalósításra.

5.2. Kábítószer-ellenes Világnap

A KAB-KEF-20-0002 projekthez köthető eseményként a NYÍRKEF ünnepi ülést, tanácskozást szervezett a szakmai közönség számára a Kábítószer-ellenes Világnap alkalmából. A világnap 2021. évi nemzetközi szlogenje: „Ossz meg tényeket a drogokról, ments életet!” volt.

A rendezvény 2021. július 02-án került megrendezésre, központi témája a "Helyzetelemzés a Nyíregyházi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum drogellenes stratégiájának megújításához" című kutatási anyag bemutatása volt. A prezentációt a kutatást vezető Dr. Huszti Éva szociológus tartotta. Az eseményen sor került a szakemberek közötti együttműködés megerősítésére, amely nyilatkozattétel alkalmából elköteleződtek a városi stratégia összeállítása és az abban megfogalmazott cselekvési terv megvalósítása mellett.

5.3. IV. Nyíregyházi Ifjúságkonferencia

A NYÍRKEF ismét társszervezője volt a soron következő Nyíregyházi Ifjúságkonferenciának. Sajnos 2020-ban elmaradt a rendezvény, viszont 2021-ben már negyedik alkalommal, október 15-én került megrendezésre „Fókuszban a tehetség” címmel. Az eseménynek a nyíregyházi Váci Mihály Kulturális Központ adott helyet. A konferencia célcsoportja az ifjúsági munkával-, ifjúsággal foglalkozó szakemberek, valamint maga az ifjúság volt. A fórum szakemberei a szervezési feladatokon túl közreműködtek a szakmai tartalom összeállításában, valamint a konferencia napján aktív segítői voltak a megvalósításnak.

A konferencia rövid bemutatása

A plenáris előadások (9:20-12:00):

- Dr. Huszti Éva – KEF kutatás eredményeinek bemutatása.
- Kézy Béla – Megakom Kft. - "Mitől lesz tehetségbarát egy város?"
- Dobroné Dr. Tóth Márta – Nyíregyházi Egyetem – Kutatási eredményekért plusz pont a felvételin! Kutatási lehetőségek a Nyíregyházi Egyetemen.
- Ecsedi Noémi – Diákpolgármesteri Iroda – fejlődés és új célok kialakítása a városi diákönkormányzatnál.
- Jármí Éva - ELTE PPK – Hogyan léphetünk fel az iskolai bántalmazás ellen?

A konferenciát követően több témajavaslat érkezett egyéb aktuálisokról, amelyek a soron következő konferencia vagy önálló NYÍRKEF esemény irányvonalát szabályák meg.

6. Tervek

A NYÍRKEF számára az elkövetkező három évben a stratégiában megfogalmazott cselekvési terv szab irányt. A prevenció programok folytatása és megújítása folyamatos feladatot jelent. A kutatás tapasztalatai szerint a fiatal korosztályt érintő prevenció munkát az oktatási intézményeken kívül is folytatni kell, ezért szorosabb együttműködésre kell törekedni a városban található közösségi terekkel. A fiatalokat célzó programokkal szinkronban a szülői csoportok működtetése is szükséges, mivel fontos a felnőttek kábítószerrel kapcsolatos ismereteinek bővítése, és tanácsadás biztosítása.

Az ifjúsági korosztályt érinti a kortárssegítői tevékenység fejlesztése és támogatása, amellyel kapcsolatban már konkrét lépések történtek. Egy pilot program indult el az önkormányzat, a NYÍRKEF, a Nyíregyházi Ifjúsági Kerekasztal és a Nyíregyházi Család- és Gyermekejóléti Központ óvodai és iskolai szociális segítő szakembereivel közösen. A program célja olyan mentorprogram kidolgozása, amely városunk valamennyi köznevelési intézményének segítségére szolgál a fiatal korosztály problémáinak mérséklésében. A kortárssegítő fiatalok képzése révén javulást várunk a rizikómagatartásokkal veszélyeztetett korcsoportban, közösségekben. A pilot program első évében a Nyíregyházi Tankerületi Központ által működtetett Nyíregyházi Kölcsey Ferenc Gimnáziumot és az Észak Agrárszakképzési Centrum fenntartásában működő Lippai János Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskolát sikerült bevonni a folyamatba.

Folytatódik tovább a Fórum szerepvállalásának és koordinációs tevékenységének a növelése, valamint az együttműködések erősítése, a megyei- és országos KEF kapcsolatok fejlesztése. Az egészségtudatosság népszerűsítése érdekében együttműködik a helyi az EFI-vel, valamint motiválja tagszervezeteit új iskolai egészségfejlesztési programok kidolgozására.

A KEF szervezetei figyelemmel kísérik a pályázati lehetőségeket, amelyek segítségével innovatív megoldásokat kereshet, vagy dolgozhat ki. 2022-ben ismét lesz Kábítószer-elleni világnapi rendezvény, valamint idén sor kerül az V. Nyíregyházi Ifjúságkonferencia megvalósítására.

7. Összegzés

Nyíregyháza Megyei Jogú Város Drogstratégiájának (2022-2025) elkészítésével, az abban szereplő célok és feladatok megvalósításával bízunk abban, hogy sikerül olyan helyzetet kialakítani, melyben a kábítószer-fogyasztás és a mentálhigiénés problémák terén kedvező folyamatok indulnak el. Kiemelt figyelmet kívánunk fordítani arra, hogy a városban élő fiatalok képessé váljanak arra, hogy ellenálljanak és helyes döntést hozzanak a különböző legális és illegális szerekkel szemben. Ugyanakkor tudjuk, hogy nem fog megszűnni a szenvedélybetegségek kialakulásának veszélye. Nagyon fontos, hogy a meglévő komplex segítői rendszer és az együttműködés tovább erősödjék, segítve a veszélyeztetett fiatalokat.

A pandémia miatti korlátozott mozgástér ellenére, amely leginkább 2020-ban nyomta rá a bélyegét a fórum működésére, 2021-ben már jelentős eredményeket sikerült elérni. Legnagyobb akadály az iskolai korosztály felé történő kommunikáció terén volt érezhető, a digitális oktatás okozta izoláció felerősítette a rizikómagatartások felé történő elmozdulást. Ahogy a helyzet javult, egyre inkább sikerült a személyes jelenlét felé tolni a programokat.

A digitális oktatás elterjedése viszont pozitív hatással volt a kutatás elvégzésében, mert gyorsabbá vált a szervezési folyamat és a diákok is nagy számban töltötték ki a kérdőívet. A fókuszcsoporthoz tartozó interjúk során a

droghasználat és az egyén társadalmi státuszának az összefüggése, illetve a médiatartalmak támogató vagy ártalmas értékei minden munkacsoportban szóba kerültek. Emellett sok olyan dolgot hiányként fogalmaznak meg a szakemberek, melyek már korábban, évtizedekkel ezelőtt is megemlíttettek volna. Ilyen például, hogy - miért nehéz hatékony prevenció programot szervezni? vagy - miért nem sikerül eredményesebben megszólítani a fiatalokat? Az okok között minden bizonnyal ott van az egymástól egyre inkább eltávolodó generációk közötti kommunikáció nehézsége, illetve a szakember hiány és a szakemberek fizikai és mentális leterheltsége. A helyzetelemzésből úgy tűnik, a szakemberek sokszor súlyosabbnak látják, érzékelik a drogproblémát, mint ami az adatokból látszik. Részükről ez természetes, hiszen a mindennapi tevékenységeik során találkoznak problémákkal. Hiszünk abban, hogy az idejében felépített szakmai koncepciók, stratégiák és az ezek mentén kialakított programok, prevenció kezdeményezések és intervenciók megteszik hatásukat, és nem kell az elkövetkező években sem romló tendenciákról beszámolni.

A NYÍRKEF évek óta szisztematikus munkát végez a fejlődése érdekében. A korábbi pályázatok szervezetfejlesztési elemei kohéziót eredményeztek a tagságon belül, persze ezt a területet is folyamatosan fejleszteni kell. Az önkormányzati koordináció a szervezetek számára is preferált működési forma, amely részben tehermentesíti őket a szükséges adminisztrációs terhektől, valamint hitelesnek érzik a döntéshozók támogatását. Az előttünk álló években töretlenül kell folytatnunk a szakemberek erőforrásainak bővítését tréningek, képzések formájában, hogy a friss és korszerű ismeretek, jó gyakorlatok elsajátításával versenyben tudjanak maradni az állandóan változó kínálati piac veszélyforrásaival szemben.

Hazánkban működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórumokat bemutató online felület a <http://kef.hu/> oldalon érhető el.

Nyíregyháza, 2022. szeptember 15.

Dr. Erdélyi Ágnes
szakmai elnök